

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 73 din 29.01.2020

Dosar nr.: 225/2019

Petiția nr.: 2048/15.04.2019

Petentă:

Reclamat: Ministerul Justiției

Obiect: discriminare la admiterea în profesia de executor judecătoresc cu scutire de examen

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

Ministerul Justiției

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Discriminare la admiterea în profesia de executor judecătoresc cu scutire de examen prin impunerea condiției domiciliului

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20, alin.4, din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adreselor nr. 2048/24.04.2019 și 2362/24.04.2019, a citat părțile pentru data 16.04.2019.

5. Totodată, prin intermediul aceluiași adrese, Colegiul director a invocat din oficiu excepția necompetenței pentru aspectele ce țin de interpretarea și aplicarea legilor.

6. Procedura legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

7. Petenta consideră că este discriminată la admiterea profesiei de executor judecătoresc cu scutire de examen, în urma unei cereri înregistrate în data 02.03.2018 la Camera executorilor judecătorești de pe lângă Curtea de Apel București pentru admiterea în profesia de executor judecătoresc în Lehliu Gară deși avea domiciliul în București.

8. Conform art. 15 din Legea 188/2000, condițiile de acceptare în profesie sunt: a) are cetățenia română și domiciliul în România; b) are capacitatea deplină de exercițiu; c) este licențiată în drept d) nu are antecedente penale și se bucură de o bună reputație; e)

cunoaște limba română, f) este aptă din punct de vedere medical pentru exercitarea funcției; g) a îndeplinit timp de 2 ani funcția de executor judecătoresc stagiar și a promovat examenul de definitivat sau, după caz, a exercitat timp de 3 ani o funcție de specialitate juridică și a promovat concursul sau examenul de admitere în profesie. Sunt scutite de examen persoanele care au exercitat timp de 5 ani funcția de judecător, procuror sau avocat, cu condiția să fi promovat examenul de definitivat în profesia din care provin”.

9. Petentei i-a fost respinsă cererea de admitere deoarece nu a îndeplinit condiția de domiciliu prevăzut în Regulamentul de punere în aplicare a Legii 188/2000 aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 2010/2001, deși îndeplinea condițiile prevăzute de art. 15 din Legea nr. 188/ 2000.

10. Astfel, articolul 46 din Regulamentul menționat prevede că: ”Atunci când numărul cererilor pentru ocuparea posturilor vacante este mai mare decât numărul posturilor vacante din circumscripția unei judecătoriai, ordinea de prioritate a solicitanților se va stabili cu respectarea următoarelor criterii: 1) să nu fi fost sancționat disciplinar în ultimii 5 ani anteriori depunerii cererii de numire în funcția de executor judecătoresc și nici în anul respectiv. Dacă nu mai este în funcție, trebuie îndeplinită și condiția ca acesta să își fi încetat activitatea din motive neimputabile; 2) să aibă domiciliul într-o localitate din circumscripția judecătoriai în care solicită numirea; 3) să fi absolvit cursuri de specialitate 4) alte aspecte relevante.”

11. În aceste condiții, petenta consideră că articolul Regulamentului are efecte discriminatorii, de îngrădire a accesului la admiterea într-o profesie, prin impunerea deținerii domiciliului în circumscripția judecătoriai. Această condiție nu este prevăzută de actul normativ ci este impusă prin regulament. În susținerea ideii, petenta subliniază faptul că autoritățile care emit acte administrative normative de punere în aplicare a actelor normative nu au dreptul de a modifica legea, în special adăugând criterii discriminatorii, ci doar de a detalia procedura de punere în aplicare a acesteia.

12. Pentru a întări opinia, petenta citează din Sentința nr. 2525/26.09.2017 menținută și devenită irevocabilă prin respingerea recursului de către Înalta Curte de Casație și Justiție ”Instanța a considerat că a exclude orice alt cetățean domiciliat într-unul din celelalte județe reprezintă o practică discriminatorie care intră în conflict cu libertatea constituțională a dreptului de a munci. Un asemenea mod de a selecta personalul ar putea justifica și refuzul autorităților europene de a angaja cetățeni români, pentru că domiciliază foarte departe de Luxemburg, Bruxelles sau Strasbourg. Și totuși, există foarte mulți cetățeni români care lucrează la Comisia Europeană, la CJUE sau la alte directorate ale UE, practica instituțiilor europene fiind favorabilă mutării angajaților în zona în care se află locul de muncă. NU poate exista o justificare obiectivă rezonabilă care vine în conflict cu libertatea cetățeanului de a participa la un concurs care i-ar permite accesul la un nou loc de muncă, mai ales la autorități publice.”

13. Totodată, în aceeași notă, petenta invocă jurisprudența CEDO, cauza Thlimmenos contra Greciei, din două puncte de vedere de tratare a situațiilor similare și a celor diferite: existența discriminării atunci când fără nicio justificare rezonabilă și obiectivă, un stat nu aplică un tratament diferit persoanelor care se află în situații sensibil diferite: prin tratarea diferită a persoanelor care se află în situații analoage fără existența unor justificări rezonabile și obiective sau când statele omit să trateze diferit, tot fără justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite.

14. În urma depunerii de către reclamant a procedurii de selecție, petenta critică, de asemenea, și condiția regulamentului de alte criterii relevante. Aceasta susține că în selecția candidaturilor nu reiese din dosarul administrativ modalitatea în care au fost aplicate celelalte criterii în desemnarea câștigătorului pe post. Astfel, fiecare dintre candidați a depus dovezi de experiență profesională și de pregătire continuă în diverse domenii – insolvență, marketing, resurse umane, limba rusă, drept penal și procesual penal, arbitraj, mediere, drept civil etc. Comisia de concurs, deși se referă de multe ori la "criteriile relevante" sau la alte "aspecte relevante" nu identifică, în concret, care din toate aceste variante, cursuri și experiențe, constituie efectiv criteriul relevant și care sunt apreciate sau nu ca atare.

Susținerile reclamatei:

15. Reclamata, prin punctul de vedere nr. 2584/15.05.2019, invocă excepția necompetenței Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, pentru anularea sau refuzarea aplicării unor acte normative cu putere de lege și nu se poate pronunța cu privire la acte normative care își au izvorul direct în conținutul unor norme legale. Controlul exercitat de CNCD prin prisma dispozițiilor O.G. 137/2000 privește modul de aplicare a unor dispoziții legale și nu examinarea soluțiilor legislative alese de către legiuitor.

16. Posturile vacante de executor judecătoresc cu scutire de examen au vizat circumscripțiile a trei judecătoria: Judecătoria Lehliu Gară – 1 post, Judecătoria Chișineu Criș – 1 post; judecătoria Oravița – 2 posturi și au fost publicate în Monitorul Oficial.

17. Întrucât pentru fiecare post vacant și-au exprimat pentru prima opțiune cel puțin doi candidați, aceștia au fost grupați în raport de prima opțiune exprimată și s-a trecut la aplicarea criteriilor legale eliminatorii de departajare prevăzute de art. 46 din Ordinul Ministrului Justiției 210/2001.

18. Pentru postul din cadrul judecătoriei Lehliu – Gară, în urma aplicării primului criteriu de departajare, cel al nesanționării disciplinar în ultimii 5 ani anteriori depunerii cererii de numire în funcția de executor judecătoresc și nici în anul respectiv, s-au calificat toți cei 17 candidați.

19. Ulterior, la aplicarea celui de-al doilea criteriu de departajare, cel al domiciliului în circumscripția judecătoriei în care se solicită numirea, petenta a fost eliminată deoarece nu a făcut dovada deținerii domiciliului în Lehliu Gară. Doar cinci candidați din cei 17 au făcut dovada domiciliului cărora li s-au aplicat criteriile absolvirii unor cursuri de specialitate și alte criterii relevante. Criteriile relevante sunt definite de media examenului de licență, vechimea în avocatură, deținerea unor diplome de master, participare la cursuri de specialitate etc.

20. Reclamata face trimitere la Decizia nr. 379/2004 a Curții Constituționale care a reținut că dreptul la muncă, la libera alegere a profesiei, meseriei sau ocupației, precum și a locului de muncă și dreptul la protecția socială, consacrate de art. 41 din Constituție nu sunt drepturi absolute, în sensul că persoana s-ar putea încadra la orice loc de muncă, de aceste drepturi beneficiind numai persoanele cu calificarea și aptitudinile necesare unei profesii, meserii sau ocupații pentru care are calificarea și aptitudinea necesare."

21. Prin Decizia 219/2013, Curtea Constituțională a stabilit "În jurisprudența sa, Curtea a statuat că libertatea alegerii profesiei, a meseriei și a locului de muncă nu înseamnă că

orice persoană, oricând și în orice condiții, poate exercita profesia sau meseria pe care o dorește.. Stabilirea duratei în care persoana admisă în profesie trebuie să înlăture eventuala stare de incompatibilitate reprezintă o opțiune a legiuitorului, pe care Curtea Constituțională nu are competențe să o cenzureze, de vreme ce nu afectează constituționalitatea textului de lege dedus controlului său.”

22. În concluzie, reclamatul susține că unul dintre criteriile de departajare pentru numirea în funcția de executor judecătoresc fără examen se referă la existența domiciliului într-o localitate din circumscripția judecătorei în care se solicită numirea, nu este de natură a îngreuna dreptul la muncă al petentei, fiind în competența legiuitorului fiecărui stat prerogativa de a construi statutul fiecărei profesii, cu toate exigențele și condițiile ce trebuie îndeplinite pentru accesul în profesie și desfășurarea activității respective.

V. Motivele de fapt și de drept

23. Potrivit dispozițiilor art. 63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor publicată în M.Of. nr. 348 din 6 mai 2008, „(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției”.

24. Pe cale de excepție, în conformitate cu prevederile art. 63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor publicată în M.Of. nr. 348 din 6 mai 2008 potrivit căroră, „(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției”, Colegiul a analizat excepția de necompetență a C.N.C.D., invocată din oficiu, privind aspectele legate interpretarea și aplicarea legii și cea a necompetenței privind acte normative ce își au izvorul în conținutul unor norme legale. Astfel, Colegiul director a respins cele două excepții invocate pe motiv că nu se pronunță pe actele administrative care sunt supuse căilor de atac prevăzute de lege, respective contencios – administrativ, ci asupra efectelor discriminatorii pe care le creează acestea.

25. **În fapt**, Colegiul director reține că prin impunerea în Regulamentul de punere în aplicare a Legii 188/2000 aprobat prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 2010/2001 a condiției domiciliului stabil în circumscripția judecătorei în care se solicită numirea, petenta se consideră discriminată, fiindu-i limitat accesul la profesie.

26. Această condiție eliminatorie s-a instituit prin intermediul articolului 46 din Regulamentul de punere în aplicare a Legii 188/2000 și vizează selecția pregătirii profesionale și de specialitate a candidaților, atunci când pe locurile vacante de executori judecătorești cu scutire de examen sunt înscriși mai mulți candidați.

27. Condiția eliminatorie a deținerii domiciliului este a doua în ierarhia condițiilor suplimentare impuse de regulament, după aceea de a nu fi sancționat disciplinar ”în ultimii 5 ani anteriori depunerii cererii de numire în funcția de executor judecătoresc și nici în anul respectiv. Dacă nu mai este în funcție, trebuie îndeplinită și condiția ca acesta să își fi încetat activitatea din motive neimputabile.”

28. **În drept**, potrivit art. 2 alin. 1 prevede: „... *prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau*

exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

29. Astfel se poate considera discriminare:

30. diferențiere

31. bazată pe un criteriu

32. care atinge un drept.

33. Petentul a invocat criteriul de diferențiere al tratamentului suferit din partea reclamatului, preferința unei anumite echipe de fotbal.

34. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din O.G. 137/2000. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 *deosebirea, excluderea, restricția sau preferința* trebuie să aibă la bază unul dintre *criteriile* prevăzute de către art. 2, alin. 1 și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile*, dar care sunt tratate în *mod diferit* pe motivul apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

35. Prin urmare, Colegiul Director reține că pentru ca o faptă să fie calificată ca fiind faptă de discriminare, trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe condiții:

36. a) Existența unui tratament diferențiat aplicat în situații analoge sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile.

37. b) Existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin. 1 din O.G. 137/2000 *privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare*, republicată, cu modificările ulterioare.

38. c) Tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege.

39. d) Tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop să nu fie adecvate și necesare.

40. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.

41. În speța de față, petenta reclamă ca fiind discriminatorie condiția eliminatorie a deținerii domiciliului în circumscripția judecătorei în care solicită numirea, dreptul la egalitatea în activitatea economică și în materie de angajare și profesie fiindu-i, astfel, îngrădit.

42. Reclamata în punctul său de vedere nu a adus precizări legate de justificarea obiectivă a impunerii unei astfel de condiții suplimentare față de legea care prevede condițiile generale.

43. Totuși, aceasta face trimitere la Decizii ale Curții Constituționale în așa fel încât prin aceste explicații s-a indus ideea că aceste condiții eliminatorii, în ierarhia priorităților stabilită, certifică calificarea persoanelor și deținerea aptitudinilor necesare ale profesiei de executor. În aceeași măsură, reclamatul consideră că legiuitorul este singurul care are prerogativa de a construi statutul fiecărei profesii, cu toate exigențele și condițiile ce trebuie îndeplinite pentru accesul în profesie și desfășurarea acesteia. Totuși, în cazul de față, condiția domiciliului este inclusă ca fiind o măsură suplimentară de selecție, prin intermediul unui regulament semnat prin ordin de ministru.

44. Astfel, reclamatul nu a adus justificările obiective ale impunerii acestei condiții pentru a vedea în ce măsură aceasta este adecvată.

45. În ierarhia condițiilor eliminatorii impuse de regulamentul menționat, condiția domiciliului este prezentă înaintea condițiilor de absolvire a unor cursuri de specialitate și a altor criterii relevante care tocmai acelea ar reprezenta condițiile reale, justificate și adecvate care să reflecte pregătirea profesională de specialitate a candidaților.

46. Legea nu prevede condiția de domiciliu, este o condiție fără relevanță profesională și restrictivă față de scopul urmărit, acela de a avea un bazin de selecție cât mai mare din care să poată selecta candidatul cu cea mai bună calificare profesională, dovedite cu diplome, cursuri absolvite, mediile cele mai mari.

47. Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Respinge excepția necompetenței Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării;
2. Fapta sesizată reprezintă discriminare în conformitate cu art. 2(1) coroborat cu art. 6 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;
3. Aplică amenda contravențională în sumă de 2.000 lei față de Ministerul Justiției prin reprezentant legal, conform art. 26 alin. 1 al O.G. nr. 137/2000 coroborat cu art. 8 din O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;
4. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: Amenda se achită la Administrația sector 5 a Finanțelor Publice. Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar).

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA - Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

SANDU VERONICA TATIANA - Membru

Data redactării: 30.01.2020

M.L./A.B.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.